

عنوان مقاله:

نگاهی به رویکردهای پژوهشی پسانسان گرایی در علوم انسانی

محل انتشار:

نخستین همایش ملی روش های پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی: رویکردهای نوپدید و چالش های پیش رو (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسنده:

روح اله مظفری پور - استادیار علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

هدف این مقاله بررسی مفهوم و چگونگی رویکردهای پژوهش پسانسان گرایی می باشد. سوالی که این پژوهش به دنبال پاسخ به آن است پسانسان گرایی چه تحولی می تواند در پژوهش های علوم انسانی پدید آورد؟ و این تحولات چه پیامدهایی خواهند داشت؟ از این رو در ابتدا خاستگاه و مفهوم پسانسان گرایی شرح و بسط داده شده و در ادامه بررسی و نقد رویکردهای پژوهشی پسانسان گرایانه مورد نظر خواهد بود. پسانسان گرایی، رویکردی در نقد و ارزیابی انسان گرایی یا اومانیزم می باشد. در این دیدگاه بر نقش عاملی اشیا و فناوری ها و حیوانات تاکید می شود؛ نه فقط انسان، بلکه ماده و اشیا هم می تواند عاملیت داشته باشد و اشیا منفعل نیستند. در این نوع پژوهش ها علاوه بر تمرکز بر انسان، تمرکز بر دیگران؛ یعنی غیر انسان و عاملیت آنهاست. انسان ها بدون این «دیگران» موجودیتی ندارند این «دیگران» غیر انسانی برای استفاده ما اینجا نیستند، آنها شرط امکان وجود ما هستند. از نظر پسانسان گرایی انسان ها تنها گونه ای نیستند که قادر به تولید دانش هستند. در پژوهش کیفی اومانیزمی، فرض بر این است که صدا توسط یک سوژه منحصر به فرد و ذاتگراتولید می شود، در تغییر به سمت عاملیت پسانسان گرایانه، قصدمندی فقط قابل انتساب به انسان نیست، بلکه، برای مثال، به عنوان یک شبکه پیچیده از عوامل انسانی و غیر انسانی، از جمله مجموعه های تاریخی خاص از شرایط مادی که فراتر از تصور سنتی فرد است، قابل انتساب است. اعتبار یک پژوهش پسانسانی ریشه در توانایی آن برای جمع آوری کنش های درونی روزمره بین انسان ها و غیر انسان ها دارد، که بیشتر آن در سکوت و اغلب در پس زمینه توجه انسان رخ می دهد. از این رو پژوهش های پسانسان گرا به دنبال درک عوامل غیر انسانی و عاملیت آنها در امور مربوط به انسانها هستند و اعتقاد دارند که برای رسیدن به پاسخ پرسش های پژوهشی مربوط به انسان، باید عوامل مادی، محیطی و فناوری و... را در به وجود آوردن و یافتن پاسخ ها دخیل دانست.

کلمات کلیدی:

پسانسان گرایی، رویکرد، پژوهش، علوم انسانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2024898>

